

Yangi O'zbekiston taraqqiyoti uchun birlashaylik!

asr
IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA

10-mart 2022-yil 10 (956)

www.21asr.uz

@XXLasrofficial

Gazeta 2004-yil 1-yanvardan chop etila boshlangan

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

БОЖЛАР МИҚДОРИ КАМАЯДИ(МИ?)

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг кеча бўлиб ўтган ялпи мажлисида “Давлат божи тўғрисида”ги қонунга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси биринчи ўқишда қабул қилинди. Бу ҳақда парламент кўйи палатаси депутати, О'zLiDeP фракцияси аъзоси Дониёр Ғаниев хабар берди. Янги қонун лойиҳасига кўра, транспорт воситаси двигатели қувватининг от кучи ва ишлаб чиқарилган сана-сифат қатъи назар, унинг олди-сотди шартномасини нотариал тасдиқлаш нархи БХМнинг 3 баробари (810 минг сўм) этиб белгиланиши режалаштирилмоқда.

“Таклиф этилаётган ушбу ўзгариш натижасида эндиликда битта автомобиль олди-сотдисини нотариал тасдиқлаш харажатлари ўртача 1 мл сўм атрофида камайишига эришилади. Нархи қиммат автомобилларда эса бундан ҳам кўпроқ тежаб қолинади”, – дейди Д. Ғаниев.

Шунингдек, бегона шахсга автотранспорт воситасини тасарруф этиш ҳуқуқи билан нотариал ишончнома бериш (халқ тилида “гендоверенность”) божи ҳам камайрилиб, БХМ нинг 2 баробари (540 минг сўм) миқдориди бўлиши мумкин.

МУНОСАБАТ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида ўтказилган видеоселектор йиғилишида хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш тизими ҳамда уларнинг жамиятдаги мавқеини янада мустаҳкамлаш масалаларига эътибор қаратилди.

ОНА РОЗИ – ОИЛА РОЗИ, ОИЛА РОЗИ – ЖАМИЯТ РОЗИ

Феруза НИҒМАТОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, О'zLiDeP фракцияси аъзоси

Буюк бобокалонларимизнинг илмий ишлари, ютуқлари ҳақида тўлқинлиб гапиримиз. Ваҳоланки, шундай улғу инсонларни дунёга келтирган, уларни фозил ва илмли қилиб тарбиялаган – аёллар, албатта. Бугун ҳам улар ҳар жабҳада илдам – уйда рафиқа, она, раҳбарлик лавозимларида ҳам сидқидилдан фаолият юритишмоқда. Мазкур жонбозлик юксак эътироф этилиб, аёлларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш мақсадида турли қонун, фармон ва қарорлар қабул қилинаётгани мақсадга мувофиқдир.

Видеоселектор йиғилишида ҳам хотин-қизларга янада улкан имкониятлар яратилиши хусусида сўз боргани бежиз эмас. Зеро, аёл жамият тараққиётига хизмат қилибгина қолмай, юксак маънавиятли фарзандларни тарбиялашда ҳам асосий жонкуяр саналади. Жамиятда аёлларнинг ўрни ва мавқеини ошириш доимо диққат марказида бўлиб келган. Айниқса, уларнинг таълим олиши учун зарур шароитларни яратиш, ижтимоий ҳимоясини яхшилаш борасида олиб борилган ишлар таҳсинга сазовордир.

Биргина 2021 йилга назар ташласак, хотин-қизларнинг олий таълимда таҳсил олиши учун яратилган алоҳида квота бўйича 2 минг нафар қиз грант асосида талабалikka қабул қилинди. Бу миқдор ўтган йили олий ўқув юртиларига кирган талабаларнинг 60 фоизини хотин-қизлар ташкил этишини таъминлади. Шунингдек, “Аёллар дафтари” йўлга қўйилган, унга 900 мингга яқин хотин-қиз киритилиб, бугунгача уларга ижтимоий-иқтисодий, тиббий, ҳуқуқий ва психологик кўмак берилди.

Йиғилишда таъкидланганидек, ҳозирги вақтда 630 мингдан зиёд хотин-қиз “Аёллар дафтари”да турган бўлса, улардан 200 минг нафарининг бандлиги таъминланмаган. Кўринадики, ҳали олдинда қилинадиган ишлар бисёр. Айниқса, аёлларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари борасида ҳам ечимини қутаётган масалалар йўқ эмас. Жумладан, хусусий секторда ишлайдиган аёлларга ҳомиладорлик нафақаси тўланмаслиги оғриқли нуқталардан эди. Қувонарлиси, мазкур ҳолат ҳам юртбошимиз назаридан четда қолмай, бартараф этилди. Яъни жорий йил 1 сентябрдан хусусий секторда расман ишлаётган аёлларга ҳомиладорлик нафақасини давлат томонидан тўлаш тизими йўлга қўйиш бўйича кўрсатма берилиб, бунинг учун бюджетдан 200 миллиард сўм, 2023 йилда эса 1 триллион 700 миллиард сўм йўналтирилиши қўйилди. Шунингдек, аёлларнинг уй-жой шароит-

тини яхшилаш масаласига тўхталар экан, ипотека кредитлари бўйича ажратиладиган субсидияларнинг камида 40 фоизи хотин-қизларга йўналтирилиши белгиланди. Зеро, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек: “Бугунги фаровон ҳаётимиз ҳам, ёруғ келагачимиз ҳам аёлларга боғлиқ. Агар халқимиз биздан рози бўлишини хоҳласак, аввало, муътабар оналаримиз, она-сингилларимиз учун муносиб турмуш шароитлари яратишимиз керак. Она рози бўлса, оила рози бўлади, оила рози бўлса, жамият рози бўлади”.

Бугунга қадар хотин-қизлар масалалари ҳам Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бўлимида кўриб чиқилар эди. Президентимиз ташаббуси билан Хотин-қизлар ва оила масалалари давлат кўмитаси ташкил этилиши тизимини илҳомий ўзанга юз тутишини таъминлайди.

– Энди ҳар бир маҳаллада аёлларнинг дарди билан яшайдиган тизим бўлади. Қайси аёлга нима кераклиги, ўқиши, даволаниши, болалари тарбияси бўйича менинг столимда адолатли рақам бўлади, – деди давлатимиз раҳбари.

Қийин вазиятдаги аёллар ва уларнинг оилаларини ижтимоий-ҳуқуқий қўллаб-қувватлаш, айниқса, “Аёллар дафтари”, “Темир дафтар”га киритилган она-сингилларимизнинг турмуш шароитини яхшилаш борасида самарали ишлар амалга оширилди. Бироқ бу, камчиликлар йўқ дегани эмас. Бойси, аёлларни касбга ўқитиш, уларни тадбиркорликка жалб қилиш, ижтимоий ёрдам кўрсатиш бўйича виллоятлар марказларида етарли шароит мавжуд бўлса, афсуски, қишлоқ жойларида эса бунинг акси эканини инкор этиб бўлмайди. Шу туфайли чекка ҳудудларда бундай лойиҳаларни амалга оширадиган нодавлат нотижорат ташкилотларига ажратиладиган грант маблағлари миқдорининг оширилиши мазкур соҳа вақилларига юксак ишонч бўлибгина қолмай, улкан масъулият ҳам юкляди. Ахир, ҳар бир аёлнинг муаммоларини молиявий жиҳатдан имкон қадар бартараф этиш мумкин, бироқ унга психологик кўмак бериш, руҳий ҳолатини яхшилаш жуда мушкул вазифа. Шу мақсадда нодавлат ташкилотларга 2 миллиард сўмга-ча грантлар ажратилиши, ўзи ёки қарамонда ногиронлиги бор бўлган хотин-қизларга ижтимоий хизмат кўрсатиш, уларни касбга ўқитиш борасида нодавлат нотижорат ташкилотларига берилаётган грантлар миқдори 5 бараварга оширилиб, 200 миллион сўмга етказилиши эса ННТларга шижоат бағишлаши шубҳасиз.

Расул КУШЕРБАЕВ: ТОРМОЗДАН АВВАЛ ЎПКАНИ БОСВОЛАЙЛИК!

– Йўл ҳаракатини ташкил этиш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишга қаратилган “Йўл ҳаракатини ташкил этиш тўғрисида”ги янги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди, – деб хабар берди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, О'zLiDeP фракцияси аъзоси Расул Кушербаев.

• пиёда ва велосипед ҳаракатланиши учун шароит яратиш;
• очик ва жамоатчиликини ўз вақтида хабардор этиш.

Расул Кушербаевнинг изох беришича, ушбу қонун асосида “Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида”ги қонунга ҳам ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш, жумладан, қуйидагиларни белгилаш назарда тутилган:

- ҳайдовчилик ҳуқуқини олишга тўқсинлик қилувчи касалликлар рўйхати;
- ҳайдовчилик ҳуқуқини олгандан кейин транспорт воситасини бошқаришга тўқсинлик қилувчи касалликлар рўйхати.

“Кўриб турганимиздек, бундан буён автомобиль ҳайдашнинг ўзи бўлмайди. Масъулият бир эмас, ўн баравар ошади. Албатта, масъулият олиши ҳайдовчилар билан бир қаторда назорат қилувчи органларнинг ходимларида ҳам параллел равишда келмоғи лозим. Шу бос, дўстлар, автомобиль ҳайдашда тормоздан аввал ўпкани босволайлик, ҳали ҳам кеч эмас, ҳозирданок ҳушёрликни ошираверайлик”, дея барчамизни огоҳликка чорлаётир фаол депутатимиз.

ШУҚУҚ

АЁЛНИ ҚАДРЛАНГ, ҚАДР ТОПАСИЗ

Азалдан буғдой ризқ-насиба, азиз неъмат бўлмиш ноннинг асоси сифатида эъзозланади. Буғдой унган майдонни оралаб ўтиш, экинга зарар етказиш ҳам нонни улову исроф қилишга тенг, шубҳасиз. Шундай бўлса-да, буғдойзорни оралаб ўтиш фақат бир ҳолатдагина бир кишига – сингилсини йўқлаб бораётган акагагина мумкин экан. Шунинг ўзи ҳам аканинг сингил олдида, умуман, эр кишининг аёл олдидаги бурчи, масъулияти нечоғлик улғу эканини англамайми?!

О'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси Аёлларнинг сиёсий фаоллиги, жамиятдаги ўрни ва мавқеини ошириш бўлими ташаббуси билан ташкил этилган “Аёл борки, олам мунаввар!” мавзусидаги маънавий-маърифий тадбирда Президентимиз ташаббуси билан хотин-қизларни қўллаб-қувватлашга қаратилган юксак эътибор, жумладан, давлатимиз раҳбари раислигида шу йил 1 март куни хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш тизими ҳамда уларнинг жамиятдаги мавқеини янада мустаҳкамлаш масалалари бўйича ўтказилган видеоселектор йиғилишида белгиланган берилган устувор вазифалар хусусида сўз юритилди.

– Маълумки, давлат ташкилотиди ишлаётган аёлларга туғруқдан сўнг тўрт ой ҳомиладорлик нафақаси берилади. Лекин, минг афсуски, бугунги кун-

да хусусий секторда расмий ишлаётган она-сингилларимиз мана шу нафақадан бебахра эди, – деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, партия фракцияси аъзоси, О'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси раисининг аёллар масалалари бўйича ўринбосари Мавлуда Хўжаева. – Энг ёмони, хусусий секторга аёл киши ишга кирмоқчи бўлиб мурожаат қилса, иш берувчи “Ие, аёл киши экан, келгусида ҳомиладорлик нафақаси бериш керак. Имконият етмаслиги мумкин...” деган ваз-баҳоналар билан хотин-қизларни доим ҳам ишга олавермасди. Чунки бизга – депутатларга айни шу масалада кўплаб мурожаатлар келиб тушарди. Энди эса тўрт ойга тўланадиган ҳомиладорлик нафақаси давлат томонидан тўлаб бериладиган бўлди. Бу мақ-

садлар учун 2022 йил 1 сентябрдан бюджетдан 200 миллиард сўм, 2023 йилда эса 1 триллион 700 миллиард сўм ажратилиши режалаштирилган.

Тадбирда Ўзбекистон Ёзувчилар уюмаси аъзолари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, шoir Салим Ашур, “Ёшлик” журнали бош муҳаррири, ёзувчи Нурилла Чори, тележурналистлар – Саодат Ўрмонова ва Нилуфар Умрзоқова ҳамда бошқалар сўз олиб, ўз ижод намуналари, дил сўзлари билан партия тизимида меҳнат қилаётган аёлларни самимий қўллади. Фаол ташкилотларга Халқаро хотин-қизлар кўни муносабати билан ташаккурнома ва совғалар топширилди.

Сардор МУСТАФОЕВ, “XXI asr” мухбири

АРЗОН, ҚУЛАЙ ВА ТЕЗКОР!

Энди почтани кутиб ўтиришга ҳожат йўқ. Нашримизнинг электрон версиясига обуна бўлинг.

Бунинг учун телефонингизга “Play Market” ёки “App Store”дан “XXI asr” иловасини юклаб олиб, пул ўтказсангиз кифоя.

Газетанинг электрон обуна нархлари:
12 ойлик – 96 минг сўм;
6 ойлик – 48 минг сўм.

МУНОСАБАТ

ТАЛАБАЛАР БАНДЛИГИ ТАЪМИНЛАНАДИ

Бугунги кунда мамлакатимизда ёшлар таълим-тарбиясига алоҳида эътибор қаратиш, айниқса, талаба-ёшларнинг бандлигини таъминлаш, улар учун муносиб иш ўринлари яратиш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан биридир. Боиси, Ватанимизнинг эртанги тақдири, истиқболи талаба-ёшларнинг билимига, таълим-тарбиясига, эгаллаётган касб-кори ва малакали мутахассис бўлиб етишишига боғлиқдир.

Мухтор ИБРАГИМОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутаты,
Фан, таълим, маданият ва спорт
масалалари қўмитаси аъзоси

Талабаларни таълим ва хизмат кўрсатиш, sanoat, соғлиқни сақлаш, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, молия ва IT соҳаларига жалб қилиш, тадбиркорлик билан шуғулланишини қўллаб-қувватлаш йўналишидаги давлатимиз сиёсати келажакимиз бўлган ёшларнинг ҳаётда ўз ўрнини топишида жуда муҳимдир.

Жорий йилнинг 4 март куни Президентимиз раислигида талабаларнинг ишлаб, даромад топиши учун қўшимча имкониятлар яратиш мавзусидаги видеоселектор йўналишида талабаларнинг 100 минг нафарга яқини ишлаш ва қўшимча даромад топиш нияти борлигини билдиргани ва ҳозирги кунда талабалар ишлаши мумкин бўлган 105 мингта вакант иш ўрни мавжудлиги таъкидланди.

Хусусан, талаба-ёшларнинг касб маҳоратини оширишига алоҳида эътибор қаратиш, уларнинг ўз мутахассисликлари бўйича тегишли корхона ва ташкилотларда ишлаши, ўқишда олган билимини амалиётда қўллаши, бу эса, ўз навбатида, иқтидорли ёшларни саралаш, уларнинг амалиёт ўтаган жойида ишда қолишини таъминлаш, малакали кадрларга эҳтиёж катта бўлган sanoat тармоқларига жалб қилиш имкониятини ҳам яратди. Қайд этиш лозимки, давлатимиз раҳ-

бари видеоселектор йўналишида ишлашга эҳтиёжи бор талабаларга ҳоким ёки ректорлар ёрдам бериб, уларнинг бандлигини таъминлашини таъкидлади.

Бу ишларни тизимли ташкил этиш учун Бош вазир бошчилигида ҳокимлар ҳам ректорлар билан бирга ҳудудларда республика комиссияси тузилиши белгиланди.

Умуман, мамлакатимизда ёшлар билан ишлаш ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга давлат сиёсати даражасида қаралаётгани, давлатимиз раҳбари ўз нўққларида ёшлар бандлигини таъминлаш масаласига қайта-қайта тўхтаётгани бежиз эмас. Боиси, ёшларнинг келажакда йўлида амалга оширилган эзгу ишлар ҳеч қачон исиз кетмайди. Айниқса, талабалар тақдирига дахлдорлик ҳисси билан қараган давлатларда фақат юксалиш кузатилган. Зеро, ёшлар бизнинг асосий таянчимиз ва суянчимиз. Улар пухта билим ҳамда даромад манбаига эга бўлса, юрт тараққиётига ҳисса қўшади, жамият ривожини учун хизмат қилади. Юртимизда ёш авлод камолотига юксак эътибор, жумладан, ўғил-қизларнинг чуқур билим олиши ва касб-хунар эгаллаши йўлидаги саъй-ҳаракатлар ҳам ёрқин самараларини бериши шубҳасиз.

БАНДЛИК

“ҚИЗЛАР КЕТМОН КЎТАРАДИГАН ЗАМОНЛАР ЎТИБ КЕТДИ...”

дейишмоқда Бахмал туманида яқинда қурилиб фойдаланишга топширилган илк фабрика ишчилари баралла овозда

Сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилган, изчил ислохотлар тўғрисида юртимизнинг энг чекка ҳудудларида ҳам замонавий технологиялар билан жиҳозланган корхоналар қад кўтармоқда. Қуйидаги мисол ҳам шунинг исботи бўлиши мумкин.

О'zLiDeP Жиззах вилоят кенгаши Ёшлар ва бизнес тузилмалари билан ишлаш бўлими ташаббуси билан Бахмал туманидаги “Усман” шаҳар фуқаролар йиғини Файзобод маҳалласида яқинда иш бошлаган “Бахмал барока чеварлари” МЧЖ тикув фабрикасида маҳаллий ва республика ОАВ ходимлари, блогерлар учун пресс-тур ташкил этилгани ҳам бежиз эмас.

Корхона фаолияти билан қишлоқ хотин-қизларини, айниқса, ёшларни таништириш, маъмур фабрикада ишчи ходимларга яратилаётган шарт-шароитларни тарғиб қилиш мақсадида уюштирилди асли бу тадбир. Унда Халқ депутатлари туман кенгашидаги О'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзолари, партия “Ёшлар қаноти” фаоллари, Бахмал касб-хунар мактаби ўқитувчи ва ўқувчилари, “Аёллар” ва “Ёшлар” дафтарига киритилганлар ҳам иштирок этишди.

– Фабрикамиз “Жиззах Таштепа текстиль” МЧЖ филиали ҳисобланади. Лойиҳа қуввати 300 нафар иш ўрнига мўлжалланган тикув фабрикасида айни пайтда Қўтлуғобод, Оқтош, Новқа, Сангзор, Дўстлик каби маҳаллаларда истиқомат қилувчи 200 нафарга яқин хотин-қизлар ҳамда ёшлар ишлашпти, – дейди фабрика раҳбари Юнус Болбеков. – Лойиҳа тўлиқ қувват билан ишга тушган, яна 100 нафар янги иш ўрни яратилади. Шунинг учун корхона фаолияти билан тумандаги исиз аёлларни, ёшларни яқиндан таништириш, ишлаш ниятида бўлган ўқувчи тикувчиларни жалб қилиш жуда муҳим. Бу борада О'zLiDeP Жиззах вилоят кенгаши “Ёшлар қаноти” фаоллари билан узвий алоқани йўлга қўйганимиз келажакда, албатта, ўз самарасини беради.

Баҳром МИРЗАҚОБИЛОВ,
“XXI asr” мухбири

ФОЗИЛА АЁЛЛАР – УЛУҒВОР ИШЛАРГА КАМАРБАСТА

Аҳли донишларнинг байрамлар тинч элга яратиш хусусидаги гапи яна ўз исботини топди. Узоқ-яқиндаги зиддиятлар кучаяётган бир пайтда тинчлик-осойишталик ҳукмрон юртимизда 8 март тантаналари халқимизга завқ-шавқ улашди. Аёлга кўрсатилган эҳтиром инсон қадрини улуғлаш нақадар оқори поғонага чиққанини амалда намойиш этди.

Байрамнинг гултожи эса Президентимиз Шавкат Мирзиёев иштирокида жуда юксак савияда ташкил этилган тадбир бўлди. Табрикни бевосита тинглаган ҳар бир аёлнинг нигоҳлари порлаб турарди. Шунчалик хурматга сазоворликни ҳис қилганда кўзлар беихтиёр чакна экан. Самимий таърифу тавсифдан кўнгил тўлиб, янги ҳаракатларга рағбат, навбатдаги марраларга мотивация уйғонаркан.

Давлатимиз раҳбари муаззам айёмидаги нутқида ҳам, хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш тизими ҳамда уларнинг жамиятдаги мавқеини янада мустаҳкамлаш масалалари бўйича видеоселектор йўналишида ҳам фозила аёллар сифатини қўллаганлари диққатини тортиди. Иззат-икромга муносиб зотларнинг жамиятдаги ўрнини таъкидлаб, уларга янада кенгроқ шароитлар яратиш борасида давлат идоралари ва жамоат ташкилотлари зиммасига қатор вазифалар юклатилганини қайд этди. Бунда асосий эътибор аёлларнинг оғирини енгил қилиш, ҳуқуқларини ишончли муҳофазалаш мақсадида амалга оширилаётган ислохотларни янада чуқурлаштиришга қаратилди.

Дарҳақиқат, ҳозирги кунда “Аёллар дафтари”да 630 мингдан зиёд хотин-қиз рўйхатда турган бўлса, шулардан 200 минг нафари исиз. Бандлик масалаларини ҳал этиш, опа-сингилларимиз учун муносиб турмуш шароити яратишда давлат солиқ органлари тизими имкониятларидан оқилона фойдаланиш ҳар қачонгидан-да муҳим аҳамият касб этаётир.

Олдимизга қўйилган вазифалар ижросини тизимли тарзда, ҳар бир ҳудуд ва тасарруфдаги ташкилотлар кесимида амалга ошириш, мавжуд имкониятларни бир нўққа-

га бирлаштириш, муштарак манфаатларни мувофиқлаштириш мақсадида Давлат солиқ қўмитасининг бир гуруҳ ходимлари истиқболли ташаббусни илгари суришмоқда.

Бугунги кунда республика бўйича солиқ тизими бошқарув ходимлари таркибида 1025 нафар, ишлаб чиқариш ва ёрдамчи ходимлар таркибида 1141 нафар хотин-қиз меҳнат қилаётгани уларнинг манфаатларини нодавлат нотижорат ташкилотини таъсис этиш орқали янада самарали ҳимоялаш эҳтиёжини туғдирмоқда. Юртбошимизнинг давлатларида руҳланган ҳолда, жамоат фонди шаклида тузиладиган ушбу ННТни “Фозила аёллар” деб номлаш тақлиф этиляпти.

Шу ташаббус ҳаётга татбиқ этилиши билан солиқ органларида хизмат қилаётган аёлларнинг жамиятдаги мавқеини кўтариш, уларнинг рақамли иқтисодийни ривожлантиришга оид малакаларини оширишга кўмаклашиш, аёл раҳбарлар тайёрлаш ва масъулиятли лавозимларга тавсия этишда муқобил имкониятлар юзага чиқади.

Мазкур ННТ аёлларни ижтимоий ҳимоя қилишнинг инновацион усулларини яратиш ва соҳага жорий этиш, тизимда меҳнат қиладиган хотин-қизларнинг уй-жой шароитини яхшилашга замон талабларидан келиб чиқиб ёндашиш, аёлларнинг ҳуқуқий ҳимоясини кучайтиришда солиқ маслаҳатчиларининг ролини кенгайтириш, олимпиа аёллар улушини сезиларли ошириш учун илмий интилишларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, хотин-қизларнинг солиқ саводхонлигини ошириш юзасидан ўқув курслари ташкил этиш йўналишида фаолият олиб боради.

Шунингдек, эҳтиёжманд хотин-қизлар бандлигини таъминлаган тадбиркорлар тажрибасини оммалаштириш, солиқларнинг маърифатли жамиятда тутган ўрнини таъсирчан тарғиб этувчи давра суҳбатлари, очик мулоқотлар, тренинг ва семинарлар ўтказиш, юксак маънавиятсиз иқтисодий тараққиёт бўлмаслигини намойиш этувчи турли танлов ва викториналар уюштириш, ёш авлодда солиқ тўловчилар маданиятини шакллантиришга қаратилган ижтимоий сўровлар ҳамда акциялар ташкил этиш ҳам эътибордан четда қолмаслиги режалаштирилган.

Ҳар қандай жамият ва давлатнинг қай даражада халқларвар ҳамда адолатли экани унинг хотин-қизларга бўлган муносабати билан ўлчаниши аллақачон аксиомага айланганини инобатга оладиган бўлсак, муд-даоларимиз янада ойдинлашади.

Президентимиз байрам табригида алоҳида таъкидлаганидек, биз инсоният тараққиётига унутилмас ва беқийс ҳисса қўшган буюк аждоқларимизни дунёга келтириб, меҳр билан тарбиялаган, уларни улуғвор ишларга руҳлантириб, камарбаста бўлган фозила аёлларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Халқимизни рози қилишдек олий мақсадга эришиш учун хотин-қизларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, уларнинг иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий фаоллигини ошириш Янги Ўзбекистон Тараққиёт стратегиясининг муҳим йўналишларидан бири сифати белгилангани эса юқоридаги фикрларни тасдиқлайди.

ДЕПУТАТ ВА САЙЛОВЧИ

МУРОЖААТ ОРТИДА ИНСОН ТАҚДИРИ БОР

Депутат – халқ вакили. У жамоатчилик даражаси тинглаш, халқнинг меҳрини қозониш, ишончини оқлаш учун сайланган. Модомики, бугун одамлар мулоқот қилмай, ёруғ юз билан муаммоларга ечим топиш мушкуллиги ҳеч кимга сир эмас.

Шу нўқтаи назардан халқ вакили сифатида турли ҳудудларда истиқомат қилувчи инсонларнинг турфа ташвишлари, орзу-ниятлари, ҳаётий эҳтиёжларини яхши билиш – депутатнинг вазифаси. Бунда сайловчилар билан йўлга қўйилган доимий алоқа муҳим аҳамият касб этади.

Халқ депутатлари Беруний туман кенгашидаги О'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзоси Раҳима Юлдшева партияимизнинг “Бир депутат – юз аёлга кўмакчи” лойиҳаси доирасида электротар билан учрашганда шу тамойилга қатъий амал қилади. Яқинда бўлиб ўтган мулоқот ҳам бундан мустасно бўлмади.

Учрашувда халқ ноиб мамлакатимизда кейинги йилларда барча соҳаларда олиб борилаётган ишлар, айниқса, давлатимиз раҳбарининг хотин-қизларга бўлган алоҳида

эътибори хусусида амалий мисоллар асосида сўз юритди. Президентимиз раислигида ўтган ҳафтада ўтказилган видеоселектор йўналишида бевосита хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва уларга барча соҳаларда қўллаб-қувватлаш ва енгилликлар берилаётгани фикримизнинг яна бир тасдиғидир.

Давлатимиз раҳбари бугунги фаровон ҳаётимиз ҳам, ёруғ келажакимиз ҳам аёлларга боғлиқ экани, халқимиз биздан рози бўлишини хоҳласак, аввало, мўътабар оналаримиз, опа-сингилларимиз учун муносиб яшаш, турмуш шароитлари яратишимиз кераклигини таъкидлади.

Депутат ва сайловчи учрашувида хотин-қизларнинг ҳам муаммо ва тақлифлари тингланди. Жумладан, маҳалла аёллари томонидан исизлик ва суд-ҳуқуқ масалаларига оид муаммоларнинг борлиги аниқланди. Депутат мулоқот давомида суд-ҳуқуқ масаласи бўйича тегишли тартибда тушунириш ишлари олиб борган бўлса, исизлик бўйича туман Аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказига расмий сўров юборадиган бўлди.

Кўтарилган ҳар бир масаланинг ечимини О'zLiDeP депутати томонидан назоратга олинди. Зеро, ҳар бир мурожаат замирида инсон тақдири бор.

О'zLiDeP Қорақалпоғистон
Республикаси кенгаши матбуот хизмати

Гавхархон МУҚАДДАСОВА,
Давлат солиқ қўмитаси раиси
маслаҳатчиси

Босма нашрлар... Сўнгги уч йилда ОАВнинг босма йўналиши иқтисодий жиҳатдан жиддий зарбаларга учради. Бу ёқимсиз жараён ҳозир ҳам давом этмоқда. Аксарият тахририятларнинг "илк тўлқиндан чеккин жабри" тиражлар пасайиб бориши оқибатида ходимлар сонини кескин қисқартириши бўлди. Шунинг баробарида ўтган даврда ўзини нисбатан тиклаб, молиявий имкониятлари кенгаётганлар ҳам анчагина. Бироқ тахририят ва муштарий ўртасидаги узвий алоқа – нашрнинг ўз ўқувчисига етиб бориши масаласида жиддий муаммолар хануз муаллақ турибди. Бошқача айтганда, тахририят ва ўқувчи ўртасида кўприк вазифини бажарётган матбуот тарқатиш тизими кўнгилдагидек эмас. Шу туфайли бу борада таҳлилий-танқидий чиқишлар кун сайин кўпайиб бормоқдаки, масала ечим топсин. Аммо бу янгилик муаммолар қандай юзга келди? Фақат матбуот тарқатувчи айбдорми?

Газетамизнинг ушбу сониди, баравар тамойилига амал қилган ҳолда, "танганинг нариги томони"га мурожаат қилмоқдамиз. Хусусан, мухбиримиз "Матбуот тарқатувчи" акциядорлик компанияси бош директори – Даврон Сафаров билан айти мавзуда суҳбат қилди.

– Даврон Сафарович, олдиндан узра сўрайман, илк саволим бироқ ғалати туюлиши мумкин, матбуот дўкон-киоскларига қандай йўқолиб(я)ди? Шахсан ўзим яқин икки йил ичида яшаш жойим яқинидаги киосклар йўқолиб қолганига ғувоҳман. Газета хариди учун баъзан ўнлаб чақирим масофа босишга тўри келади. Марказда аҳоли шундай бўлса, бошқа ҳудудларни гапирмасак ҳам бўлади.

– Ҳа, бу жуда оғриқли муаммо. Маълумки, аҳолини чакана савдо орқали матбуот маҳсулотини таъминлаш мақсадида одамлар гавжум жойларда вақтлик матбуот киоскларини жойлаштириш даврий нашрлар адаллари кўпайишига олиб келади ҳамда муштарийларга қўшимча қулайликлар яратлади.

Саволингизга келсак, киоскларни биз йўқотаётганимиз йўқ. Мана, эътибор беринг, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 13 сентябрдаги 418-сон қарорининг 10-бандида: "... ҳокимликлар вақтлик матбуот сотиладиган савдо тармоқларини одамлар гавжум жойларда, жамоат жойларида, янги объектлар барпо этиладиган ҳудудларда қуришни назарда тутсинлар", деб аниқ-тиниқ кўрсатилган. Бироқ айрим туманларда матбуот киоскларини масъул ходимлар талабига асосан одамлар гавжум жойлардан чиқариб ташланган.

– Масъул ходимлар дедингиз, аниқлик кирита оласизми?

– Охириги икки йил давомида Компания ва тизим корхоналарига тегишли 100 дан ортиқ "Матбуот" дўконлари маҳаллий ҳокимлик вакилларининг талаблари асосида ёпилиб, фаолияти тўхтатилди. Бу эса аҳолига вақтлик матбуот нашрларининг ўз вақтида етказиб берилишида қийинчиликлар келтириб чиқармоқда. Ҳатто шундай ҳолатлар учрамоқдаки, "Матбуот" киоскларини асосан равишда куч билан олдириб, киоск ўрни қўштирноқ ичидаги тадбиркорларга бериб юборилмоқда.

Масалан, пойтахтимизнинг Яккасарой туман ҳокимлиги томонидан Тошкент шаҳар Қушбеги мавзесидаги "Матбуот" киоскаси олдирилди, ўрнида "Гумма" сотиш жойи ҳамда реклама баннери ўрнатилди. Бундай мисоллар талайгина.

Қисқа қилиб айтганда, қарор талабига бўйсуниб сўралапти. Ёхуд ҳукуматнинг тегишли қарори асосида, Тошкент шаҳар ва вилоятлар ҳокимликлари "Матбуот" киоскларини аҳоли гавжум жойларда, янги объектлар барпо этиладиган ҳудудларда жойлаштириш юзасидан жалб этилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

– Маҳаллий ҳокимликларга боғлиқ муаммо шуларнинг ўзини?

– "Матбуот" киоскларини ўрнатиб бериш борасида аҳоли томонидан Президент виртуал қабулхонаси ҳамда бошқа тузилмалар орқали компанияга кўплаб мурожаатлар келиб тушган. Бироқ мурожаатларнинг аксарияти маҳаллий ҳокимликлар томонидан турли баҳоналар рўқач қилиниб, ижобий ҳал этишдаги ҳаракатлар самарасиз яқунланган. Бугунги кунда мавжуд киоскларнинг дислокацияси бўйича қолдириш ҳамда янги замонавий кўринишдаги киоскларни аҳоли гавжум жойларда очишга амалий ёрдам берилса, даврий нашрларни муштарийларга тез ва ўз вақтида етказиш муаммоси ижобий ҳал қилинарди.

Юқорида "тегишли қарор"ни бежиз тилга олмадик. Гап шундаки, "Матбуот" киоскларини жойлаштириш юзасидан, маҳаллий ҳокимликлар билан келишилган "Дислокация" тизими йўлга қўйилиши керак. Бундай тизим илгари бўлган, ҳозирда аксар ҳокимликлар бундан нотўғри, яъни тижорат учун фойдаланиладиган майдон деб тушуниб, ер майдонини "Е-аукцион" орқали оласизлар, дея рад жавобини беришди. "Барака топкурлар, бу кўчма дўкон, сизлар айтаётган тартиб фундаментли қурилиш қиладиган объектларга қўлланилади" деган мазмундаги жавобларни эса эшитишга тоқталари ҳам йўқ.

Мана, кўришингиз мумкин, ҳозирда компаниямиз томонидан янги замонавий "Матбуот" киоскларини эскизлари Тошкент шаҳар бош архитектори томонидан тасдиқланади, бир нечаси Тошкент шаҳрига ўрнатилган.

– Келинг, озорқ ортга қайтамиз. Аниқроғи, қўшилган қиймат солиғи бўйича имтиёзнинг бекор қилиниши (2020 йил 1 январь) борасида фикрларингизни билмоқчи эдим.

– 2020 йил қўшилган иқтисодий мурак

нашрлар ягона солиқ тўловчи ҳисобланиб, молиявий қийинчилиги сабабли зўрға чоп этилди. Одатда улар томонидан тарқатиш учун тавсия этилган нашр устига 10 – 12 % устам қўйилган. Бу эса ушбу нашрлар учун ҚҚСини тўлашга ҳам етмайди. Бундан ташқари, тарқатувчи ўзининг харажатларини қоплаш учун қўшилган устамдан ҳам ҚҚС тўлайди.

Юзага келатган муаммо бўйича солиқ қўмитасига мурожаат қилганмиз. Уни тааллуқлига кўра қўриб чиққан Тошкент шаҳар Солиқ бошқармаси масалани чуқур ўрганмасдан, юзак ёндашув билан "солиқ имтиёзлари индидуал хусусиятга эга бўлиши мумкин эмас" деган мазмунда жавоб қайтарди. Ҳолбуки, масала ижобий ҳал этилиши нафақат "Матбуот тарқатувчи" АК ва унинг таркибидидаги корхоналар, балки республикамизда фаолият юритаётган барча даврий нашрлар тахририятлари фаолиятини тартибга солиб, юзлаб тахририятларни молиявий инқироздан сақлаб қолган бўлар эди. Бошқа тарафдан ҚҚС ҳисобга олинмаган

Аслида бу муаммо фақатгина бизники эмас. Босма субъектларнинг ҳар бириники десак, тўғри бўлади. Шу туфайли, босма нашрлар ва тарқатувчиларни ҚҚСдан озод қилиб, ягона солиқ тўловчи сифатида қолдириш ёки амалдаги Солиқ кодексининг 212-моддаси 19-ва 36-бандларида босма маҳсулотлар ҳамда оммавий ахборот воситаларини ва китоб маҳсулотларини етказиб бериш хизматларига ҚҚС бўйича белгиланган имтиёзлар мuddатини доимийга қайтариш лозим.

– Тахририятларни йилларки қийнаб келатган ўта долзарб муаммо бор. У ҳам бўлса, обуна уюштирган "матбуот тарқатувчи"лар аслида тахририятга берилиши лозим бўлган пулларни "туя қилиб" исзис йўқолиб кетмоқда. Судга берамиз. Суд ундирувга қаратади. Аммо шу билан иш битса қанийди... Ойлаб-йиллаб осилиб турганлари бор...

– Сизни тушундим. Бугунги кунда даврий нашрлар тарқатиш фаолиятини олиб бориш учун лицензиялаш талаби бўлмагани сабабли,

МАТБУОТ ТАРҚАТИШ: МУАММОЛАР ЕЧИМИ ҚАЕРДА?

кабликларга бой бўлгани, жумладан, ҚҚС борасида чиқарилган меъёрий ҳужжатлар молиявий фаолиятга жиддий зарба берганини айтиш жоиз. Ҳа, компания ва унинг вилоятлардаги шўъба корхоналари ҳамда масъулияти чекланган жамиятлари 2020 йил 1 январга қадар ягона солиқ тўловчиси ҳисобланган ва қўшилган қиймат солиғидан озод қилинган эди. Компания даврий нашрларга 2020 йил учун обуна нархини 2019 йилнинг июль-август ойларида шакллантирган бўлиб, обуначилар 2020 йил обунаси учун тўловларни 2019 йилнинг сентябрь-декабрь ойларида амалга оширган. Яъни, обуна маблағларини ҳисоблаганда ҚҚС инobatта олинмаган эди. Чунки

лигини рўқач қилиб, обуначиларга маблағини қайтариб, тахририятга буюртма бермаслик ҳам ечимлардан бири эди. Лекин бу ёндашув компаниянинг асосий ҳамкорлари – усиз ҳам мураккаб жараёнларни бошдан ўтказаятган тахририятларни янада мураккаб аҳволда қолдириши мумкин эди. Акциядорлар ва соҳанинг тажрибали ходимлари, баъзи тахририятлар билан маслаҳатлашган ҳолда барча зарарни ўз бўйнимизга олишга қарор қилдик, йил якунида кўзда тутилмаган 800 миллион сўмдан ортиқ маблағни (ҚҚСни) компания тўлашга тўғри келди. Ушбу маблағни қўшимча фаолиятдан даромад топиб, қопладик.

ушбу фаолият билан шуғулланувчи хусусий корхоналар сони йилдан йилга кўпаймоқда. Статистикага қарасак, 177 дан ортиқ хусусий корхоналар маълум.

Ушбу корхоналар асосланмаган ва сунъий равишда даврий нашрларнинг обуна нархларини ўрнатиб, ўз каталогларига бинон даврий нашрлар обуна пулларини обуначилардан йиғиб олишмоқда. Лекин уларнинг моддий-техника базалари шаклланимаган, даврий нашрларни етказиб берувчи автомобиль транспортлари, офислари, омбор (саралаш участкалари) ва маҳсулотларни ташиш (етказиб бериш) бўлиналари ва IT-таъминоти мавжуд эмаслиги сабабли, нашрларни йил охиригача етказиб бериш мажбуриятларини бажара олишмаяпти. Шу билан бирга, ушбу хусусий корхоналарнинг аҳолига хизмат кўрсатувчи даврий нашрларни тарқатиш бўйича чакана савдо тармоқлари (матбуот дўконлари) мавжуд эмас.

Ҳатто айрим сохта "тадбиркор" тарқатувчилар компания номидан фойдаланиб, муштарийларни чалғитиш ҳолатлари учраб турибди. Масалан, "Матбуот тарқатувчи экспресс", "Матбуот тарқатувчи етказиб бериш" каби номлардан фойдаланиб обуна маблағларини тушириб олгач, бедарак йўқоляпти.

Аслида тизимни издан чиқаришга ҳаракат қилганликда ёлғиз бу каби фирмаларни айблаш ҳам адолатсизлик бўлади. Бунда биз ва тизимдаги корхоналарнинг ҳам айби анчагина. Имкон доирасида шаффоф ишлашга ҳаракат қилаямиз, лекин беш қўл баробар эмас, агар камчиликини билсак, тезда тузатишга уринаймиз. Очиғи, ҳаммасига ҳам улгурмадик. Ҳали камчилиги тўлиқ бартараф қилинмаган ҳудудий бўлимлалар бор. Биласиз, нотўғри ишлашни касб қилиб олган инсон уни ҳаспўшлашни ҳам "профессионал" удалашга уринади.

Масала ечимига келсак, жойларда ҳокимликлар томонидан рўйхатдан ўтказилаётган вақтда тарқатувчи ташкилотларнинг моддий-техника базаси шаклланигани, даврий нашрларни етказиб берувчи автомобиль транспортлари, офислари, омбор (саралаш участкалари) ва маҳсулотларни ташиш (етказиб бериш) бўлиналари ва IT-таъминоти, аҳолига хизмат кўрсатувчи даврий нашрларни тарқатиш бўйича чакана савдо тармоқлари мавжудлиги бўйича маълум нормалар белгиланган тақдирда Вазирлар Маҳкамаси муҳокамасига киритиш зарурати туғилган.

– Киосклар мавзусига қайтсак. Маълумки, жорий йилдан бошлаб, барча савдо ташкилотларини онлайн фискал хотирага эга бўлган назорат касса машиналарини қўллаш талаб қилинмоқда.

– Келинг, дастлаб содда тушунтираман. Даврий босма нашрлар асосан тонг саҳар тахминан соат 03:00 – 05:00 оралиғида компания саралаш бўлимига келтирилади. Саралаш ишлари соат 06:30 – 07:00 гача давом этиб, зудлик билан ҳалқалар кесимида обуначи ёки "Матбуот" киоскларига етказиб берилади. Ҳар бир киоскга нашрларни топшириш ведомост орқали савдо пулларини қабул қилиб олиш учун 3,5 дақиқагача вақт белгиланган. Ҳатто 4 дақиқага чўзилса ҳам, ойлик иш ҳақидан жарима белгиланган.

Муштарийларнинг асосий харид вақтлари соат 07:30–09:30 оралиғида бўлади. Энди савдо туғилади, киоск сотувчиси қачон юзлаб нашрларни онлайн назорат-касса машиналари хотирасига киритишга улгуради, унга харидор кутиб турадимиз? Негаки, фақат хотирага киритилган маҳсулотни сотишга рухсат дейилмоқда. Аслида бунча миқдордаги нашрни назорат-касса машина хотирасига киритиш учун бир кун етмайди, бизда эса кунлик маҳсулот сотилади, кейинги кун айнан шу нашрни янги сони келади, унда киоскчи қачон савдо қилади?

Даврий матбуот нашрларининг хусусиятини ва бу тоифадаги маҳсулотни тарқатиш аҳамиятини инobatта олган ҳолда газета ва журналлар сотиш фаолияти Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 17 ноябрдаги "Фискал хотирага эга бўлган назорат-касса машиналарининг қўлланилиши янада такомиллаштиришга кўл қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" 306-сон қарори 3-иловаси билан тасдиқланган "Юридик ва жисмоний шахсларнинг ўз фаолияти хусусиятига кўра аҳоли билан пуллик ҳисоб-китобларни фискал хотирага эга бўлган назорат-касса машиналарини қўлламасдан амалга ошириши мумкин бўлган айрим тоифалари рўйхати"га киритилган эди.

Тошкент шаҳар Давлат солиқ бошқармасининг 2020 йил 11 майда компанияга берган 20/1-17204-сонли хатида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6 сентябрдаги ПФ-5813-сон "Савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги ҳисоб-китоблар тизимига замонавий ахборот технологияларини жорий қилиш ҳамда ушбу соҳада жамоатчилик назоратини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида" фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 23 ноябрдаги "Онлайн назорат-касса машиналари ва виртуал касса тизими қўлланилишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида" 943-сон қарорига асосан, компанияга қарашли аҳоли билан нақд пулда ҳисоб-китобларни амалга оширувчи шохобчаларни жорий йил май-июнь ойларида онлайн назорат-касса машиналари ёки виртуал кассалардан фойдаланишга тўлиқ ўтказилишини таъминлаш талаб қилинган. Бунда асосий талаб эса, барча маҳсулотлар онлайн назорат-касса машиналари хотирасига киритилиши шарт этиб белгиланган. Қўйилаётган талаб ва шартни бажаришимиз илчолки душворлигини юқорида келтирган негиз мисолларида айтдим...

– Ечимми...

– Ечим бор, албатта. Матбуот нашрлари савдосида "Онлайн назорат-касса машиналари ва виртуал касса тизимини" қўлламаслик. Нашрлар савдосини назорат қилиш аслида жуда оддий: орқасида тиражи кўрсатилади. Банк айланмалари билан шартномалар, бошқа бухгалтерия ҳисоб ҳужжатлари орқали солиштириш кифоя. Янада оддий усули ҳозирда мажбурий тарзда жорий қилинган электрон счёт фактуралар, нашр тиражи ҳамда шартномалар билан солиштириш. Аслида солиштиришга ҳожат йўқ, сотилмаган нашр сони ва қиймати автоматик тарзда чиқиб келади.

– Сўнгги савол. Тиражи йил сайин тушиб бораётган босма нашрлар тахририятларини бир савол ўйлантирмоқда: "Матбуот тарқатувчи" тизими керакми ўзи?

– Негизи солиқ иттифоқ даврига бориб тақаладиган "Союзпечать"нинг бутун республика бўйича тизим сифатида сақлаб қолишга эришилган ягона давлат – бу Ўзбекистон ҳисобланади. Бу тизим бошқа давлатларда маълум бир ҳудуд бўйича ишловчи ташкилот кўринишида бўлакларга бўлиниб кетган. Бизда сақланиб қолиниши, нафақат сақланиб қолиниши балким ҳеч қандай қарз ёки кредитларсиз, имтиёз ёки қўлловларсиз ривожлантириб, шунча ишчи ходимга иш жойи беришга эришишда аслида вақтида забардаст ақл ва меҳнат қилинганлигини эътироф этиш лозим. Тўғри, 2-3 йил илгари бироз мураккаб босқични бошдан ўтказдик, лекин бу жараёнлар ортада қолди. Даромад олиш мақсадида қўшимча фаолият ва хизматларни ҳам йўлга қўйдик. Чакана савдо алоҳида, обуна алоҳида мониторинг қилинмоқда. Молиявий йилни ижобий яқунладик, келгусидаги режаларимиз ҳам катта. Биз ҳеч қандай имтиёз, кредит ёки қарз сўрамаймиз, энг катта ёрдам шуки, обуна уюштирувчиларга бир хил назар билан қаралса, кимгадир алоҳида эътибор қаратилиб соғлом рақобатни издан чиқаришга ҳаракат бўлмаса, шунинг ўзи етарли.

Даврий босма нашрлар тиражи йил сайин тушиб кетиши албатта компания фаолиятига жиддий таъсир қилади. Биз ҳар қандай ҳолатга ўзимизни тайёрлаб бораемиз. Лекин доимий ҳамкорларимиз тахририятлар билан елкадош бўлиб қолишни мақсад қилганмиз. Масала ечимини бўйича бирга ишлашимиз лозим. Дунё таърибасида ҳеч қайси давлат ҳали босма даврий нашрдан воз кечмаган, ҳатто охириги бир ярим йилда баъзи хориж нашрлари тиражи ошганини ҳам кузатишимиз мумкин. Бизда босма нашрлар тарғиботида бироз сусткашлик бордай, назаримда, баъзида газеталарда шундай материаллар берилдики, ич-ичимдан охлардимки, қани энди шунча кўпчилик ўқиса эди, деб. Афсуски, унинг тарғиботи сууст бўлгани учун кўпчилик хабарсиз қолади. Хоссатан, тарғибот суустлигида бизнинг ҳам айбимиз яшшигина. Тахририят билан индидуал ишлашга кўпроқ урғу бериб, келгуси сонда кучли материалнинг чиқишини олдиндан муштарийга етказишни йўлга қўйишимиз лозим, деб ўйлайман.

Францияда бундан бир неча йил олдин уникал лойиҳа қилинган. Мазкур 4 йиллик лойиҳада Франциядаги 18 ёшгача фарзанди бор оилалар бир неча нашрларга давлат буюртмаси орқали обуна уюштирилган. Натijaда ёшлар орасида кейинги йилларда жиноятчилик кескин каймаган, китоб ва газеталарни муштарий сотиб олувчилар сони ошган. Аксар нашрларнинг ихтиёрий обунаси лойиҳадан кейинги йилларда ҳам ўсган.

Бу мисолни нима учун келтирдим?.. Менимча, яхши тушуниб турибсиз...

“БИТТАГИНА КИТОБ БЕРИНГ!”

“ХАР БАҲОРДА ШУ БЎЛАР ТАКРОР” ДЕГАНЛАРИДЕК, ПОЙТАХТИМИЗНИНГ МИРОБОД ТУМАНИДАГИ “БАРКАМОЛ АВЛОД” БОЛАЛАР МАКТАБИ ДИРЕКТОРИ КОМИЛ УЛУҒОВ ТАШАББУСИ БИЛАН БУ МАСКАНДА ИЖОДКОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ ЎТКАЗИШ АНЪАНАГА АЙЛАНГАН. БУ ГАЛГИСИ ЯНАДА ҚИЗИҚАРЛИРОҚ ЎТДИ ДЕСАК МУБОЛАҒА БЎЛМАЙДИ.

БУ – МАКТАБ, МАРКАЗ ЭМАС!

Номига муносиб бўлмиш бу масканда асосан дарс ва машғулотлар пешиндан кейин бошланади. Сабаби битта, ўнлаб фан тўғрисидаги, касб-хунар ўргатиш сабоқлари ўқувчилар дордан бўшаганидан кейин ўтказилади. Бугунги кунда бу мактабга кам эмас, 600 га яқин турли ёшдаги ўқувчи-ёшлар жалб этилганининг ўзи кишини қувонтиради. Негаки, кўра, айрим айрим марказлари номига, нуқул шов-шувли реклама ёрдамида болаларни отнинг калласидай пул

дан бутунлай йироқ, Чунки аксарияти фарзандини камда уч-тўрт марта мактабимизга етаклаб келиб, обдон сўраб-суриштириб ўрганади. Албатта бу энг тўғри йўл аслида. Нега десангиз, аввало, умид билан қатнаётган ўқувчининг ўзида интилиш, энг муҳими, қайсидир фан ё соҳа-йўналишга қизиқишдан ташқари ўқув ва маҳорат ҳам бўлиши керак-ку! Эртага давлат мактабидан олган билими ва бизда ўрганган сабоқлари бирлашса, уй-ғуллашса, ундан яхши талаба, бирор касб-хунар эгаси чиқади-да.

Ижодий учрашув баҳонасида меҳмонларга бу мактабнинг салоҳияти ҳамда имкониятлари тўғрисида ҳам батафсил маълумот берилди. Мактаб директори ўринбосари Феруза Хусниддинхўжаевнинг изоҳ беришича, Президентимиз ташаббуси билан мамлакатдаги барча “Баркамол авлод” мактабларига кўрсатилаётган алоҳида эътибор аллақон ўз самарасини бераётди.

– Камтарга камол дейдилар, бизнинг ҳозирча натижаларимиз билан мактабимизга озгина фурсат бор, – дейди Ф. Хусниддинхўжаева. – Тасаввур қилинг, қарийб олти юз нафар ўқувчи, бу 600 хил феъл-атворга эга болалар дегани-да. Осонмас турли ёшдаги ўғил-қизларга ҳам таълим, ҳам тарбия бериш. Айниқса, бугунги глобаллашув, яширмайлик, интернет

онг ва тафаккуримизни эштириш ўрнига ҳатто бузаётган бир замонда. Эътиборлиси, бугунги тадбиримизнинг “2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг Тараққиёт стратегияси”да белгиланган “Ёшларга оид давлат сиёсатини такомиллаштириш” (70-мақсад)да ёшларнинг маънавий, интеллектуал, жисмоний ва ахлоқий жиҳатдан камол топишига кўмаклашиш” деб номланиши ҳам бежиз эмас. Масалан, ҳаммасини санаб ўтиришим шартмас, мана “Маданият ва санъат” ёки “Техника конструкторлик ва моделлаштириш”, “Туризм ва экология”, “Хорижий тиллар” каби энг замонавий йўналишларни олайлик. Булар жуда катта қамровга эга соҳалар. “Ёш дастурчи”, “Робототехника ва конструкторлик”, “Жисмоний тарбия ва спорт”, “Бичиш-тиқиш”, “Ёш пазанда”, “Модельер” каби ўнлаб тўғрақлар мунтазам ишлаб турибди. Табиийки, бу машғулотларимиз пуллик асосда олиб борилади. Лекин нархи жуда арзон, атиги 27 минг сўм! Бир оёғи, ишонмайсангиз, шекилли ўнда марҳамат, ота-оналардан сўранг!..

Хаммамизнинг ҳавасимиз келди. Ўзимиз ўқиган мактаблардаги оғир шарт-шароитларни, дарёга оқиб кетган армонли йилларни ҳўрсиниб эсладик. Ва биз учрашув ўтказган икки қаватли бино ҳам бу болалар макта-

би учун торлик қилаётганини эшитиб, аввалига хайрон бўлдик. Шу орада ташаббускор Комил Улуғовнинг ўзи бизларни шундоққина, тумандаги 125-умумтаълим мактаби ёнгинасида барпо этилаётган “Баркамол авлод” болалар мактабининг янги биноси томон етаклади. Бу уч қаватли мухташам бино Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йилда қабул қилинган махсус дастурига асосан қурилаётган экан. Насиб этса, шу йил охиригача тўла қуриб битказилиши режалаштирилган ишшоотда айна пайтда бунёдкорлик ишлари авжида.

“ОЙЛИКСИЗ ИШЛАШГА РОЗИМАН”

Ниҳоят ижодий учрашув бошланди. Даврада мамлакатимизда чоп этилаётган газеталар бош муҳаррирлари ҳамда мазкур болалар мактабиде ёш авлодга устозлик қилаётган ўқитувчилар, мураббийлар қатнашдилар. Яна бир қувончли жиҳати, меҳмонлар орасида “Дунё ўзбеклари” интернет сайти бош муҳаррири, канадалик журналист Исмат Хушев, Қирғизистон Республикасининг Жалолобод шаҳридаги замонавий Халқаро университет профессори Қодиржон Турғунов ҳам бор эди. Кейин эшитсам, Қодиржон ака бу даргоҳда шартнома асосида фаолият юритар экан.

“Ишонч” ва “Ишонч-Доверие” газеталари бош муҳаррири Хусан Эрматов учрашувни очиб, бу мактабнинг республикадаги ўқув марказларидан қайси жиҳатлари билан фарқлинишига қисқача изоҳ сўради. “Баркамол авлод”га ишга таклиф этилаётган фан ўқитувчилари саралаб олинади. Санъат йўналишидан халқ ва хизмат кўрсатган артистлар, таниқли санъаткорлар, спорт соҳаси бўйича эса камда спорт усталигига номзод ва спорт усталари, чемпионлар болаларимизга дарс ўтишяпти” деган жавобни эшитиб кўнглимиз хотиржам тортиди. Сўз “Маърифат” газетаси бош муҳаррири Хусан Нишон(Карвонли)га берилди. Асли

касби ўқитувчи эмасми, у ўқувчилар ёнига тўғри бориб, сўраша кетди. Хозиргина уялиб, қимтиниб ўтирган болалар юзида табассум пайдо бўлди. Гарчи иштирокчилар камчил бўлса-да, бирданига қизиқарли савол-жавоблар бошланди. Аксар саволлар мактаб ва таълим муаммолари хусусида бўлгани учун Хусан Нишонов анча вақт даврани айланиб юрди. Ва охири ёрлди: “Комил ога, агар хўп десангиз, мен сизнинг мактабингизга вақт топиб ҳафтада икки кун келсам, истезодли ўқувчилар жуда кўп экан. Ойликсиз ишлаш ҳам розиман” деб юборди. Қараслар янгради. Директор журналист-муаллимнинг қўлини маҳкам сиқиб қўйди...

НЕГА МУАЛЛИМЛАР КЕЛМАДИ?

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси ўринбосари, шоир Ғайрат Мажид ўзининг улуғ болаларимиз Алишер Навоий ва Заҳриддин Муҳаммад Бобур ҳазратларига бағишланган шеърларини ўқиб берди ва уюшма томонидан мазкур мактабга тақдим этилган юзлаб номдаги китобларни топширди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Чори Латипов эса ёшларга ўзининг ўқувчилик йиллари қандай изтиробли кечганини сўзлади. Бир ярим соатга мўлжалланган учрашув икки ярим соатдан кўпроқ вақт ўтса ҳамки, тугай демасди. Бир маҳал журналист Исмат Хушев микрофонни қўлга олди ва ўз аънанасига содиқ ҳолда, сўзини танқидий мулоҳазадан бошлади.

“Комилжон, дўстим, хафа бўлмайсангиз, биламан, сиз ҳам асли журналистикадан чиққан одамсиз, тўғрими? Лекин, қаранг, бу залда ўтирганларнинг аксарияти ёш-ёш ўқувчилар. Нега тумандаги бошқа мактаблардан, бошқа фанларни қўяверинг, адабиёт муаллимларини бу даврага чорламадингиз? Болажонлар ўз йўлига, аммо бугун бизлар куйиб-пишиб айтаётган баъзи фикрлар, таклифлар айнан устозлар ва мактаб директорларига ҳам тегишли-ку! Ишонинг, бундай тадбирни ҳатто каттагон вазирлик тизимига ҳам уюштириб бўлмайди. Тўғри тушунинг мени, ҳамкасбларим Хусан Эрматов, Норқобил Жалил, Бахтиёр Абдусатторов, Хусниддин Бердиев ва бошқалар билдираётган ҳаётий таклиф ва мулоҳазалар, қузатувлар халқимиз кўнглидаги гаплар эди. Ҳокимликдан вакиллар бор экан, бу яхши, бирок бошқа таълим масканларидан ҳам масъуллар қатнашганида ўзларига фойда бўлар эди...”

Тадбир ниҳоясига етай деб қолганида 4-5 ёшлардаги бир қизалоқ қўлини кўтарди. Бизлар эса бирор-таси унга савол ўргатган бўлса керак деган уйга бориб, секин исмини сўрадик. Асилзода деб бийронгина жавоб қайтарди. Хўш, қандай саволинг бор десак, ҳаммамизга бир-бир қараб олди-да, майин овозда “Менгаям биттагина китоб беринг!” деди...

Қўларимиз беихтиёр стол устида турган китобларга узатилди. Қанийди, бошқа расмий ва норасмий мулоқот, юзма-юз учрашувларда ҳам худди ана шундай гўзал таклифлар ўртага ташланса...

Н. ЖАЛИЛОВ,
“XXI asr” мухбири
Суратлари
Сардор АМИНЖОНОВ олган.

эвазига жалб этиб, алаоқибат амалий натижасиз фаолият юритаётди.

– Биз ҳеч кимни мажбурлаб мактабимизга олиб келаётганимиз йўқ, – дейди мактаб раҳбари Комил Улуғов суҳбат орасида. – Ишонмасангиз, ана, ўқувчиларнинг ўзларидан сўраб кўринг. Хозир ота-оналар ҳам аввалгидек, бирор нарса ўрганма-саям майли, фақат боланинг вақти ўтса бўлди, деган нотўғри қараш-

ИБРАТ

ПРЕЗИДЕНТДАН ИККИ МАРТА СОВҒА ОЛГАН ЯККАБОҒЛИК НАРГИЗА САЛОМОВАГА КЎПЧИЛИК НЕГА ҲАВАС ҚИЛМОҚДА?

– Эшитдингларми, менинг ўқувчим Наргизага Президентимиз совғаси берилибди, – дейди кекса педагог Муҳаббат мома Шукурова.

– Анча бўлди-ю, аммо ҳалигача машинани беришмаганимиз, – сўрайди Карим бобо Туропов.

– Бу иккинчиси, – қўшимча қилади устоз муаллима. – Илгари тадбиркорлиги учун олганди, бу сафар кўп аёлларни иш билан таъминлагани учун мукофотлашибди.

– Шу Наргиз ёшлигидан ташаббускор эди, – деди Зайнаб Қурбонова. – Доимо янгилик яратиб юрарди. Тадбиркорлик қилиб, маҳалламиз хотин-қизларини иш билан таъминлади. Камбағал оиладан чиққан қизларга бепул хунар ўргатаётган экан. Депутат бўлгандан кейин маҳалламиз ҳам анча обод бўлди. Кўчаларга шавгал тўктириб, равонлаштирди. Эски симёғочларни янғисига алмаштирди. Тунги чирокларни айтмайсангиз, маҳалламиз кечалари бу қадар чароғон бўлганини эслай олмаيمان. Умридан барака топсин.

– Қанийди отаси раҳматли Турдимурод шу кунларни кўрсайди, хурсандчиликдан боши кўкка етарди, – деди Асад бобо Тураев хўрсинганча. – Келинлар, руҳини шод этиб, бир дуо қилайлик.

Яккабоғ шаҳридаги “Жамбул” маҳалла фуқаролар йиғини гузаридега тўпланиб, суҳбатлашиб ўтирган нуруний отахон ва онахонлар ёш тадбиркор аёлни ана шундай дуо қилиб туришарди. Шунданми, Наргиза Саломованинг ишлари кундан-кун юришиб, ютуқлари кўпаймоқда.

Наргиза ўрта мактабни битиргач, Шаҳрисабз тиббиёт коллежини битириб, шифохонада ҳамшира бўлиб ишлаб бошлади. Меҳри қўллари билан кўпга беморларга тиббий хизмат кўрсатди. 6 йиллик меҳнат фаолияти давомида ўттизга яқин қизга муолажа сирларини ўргатиб, устозлик қилди. Аммо тадбиркорлик орузи унга сира тинчлик бермасди. Ниҳоят, 2010 йилга келиб, фаолиятни йўлга қўйди. “Sitara imkon plus” нодавлат таълим муассасасини ташкил этди. Дастлаб икки ёшга компьютер саводхонлигидан сабоқ берди. 2017 йилга келиб, йўналишлар сони 6 тага кўпайди. Чироқчи туманида ҳам муассасанинг филиали ишлаб бошлади. Яна икки йил ўтгач, тивувчилик, уй ҳамшираси, компьютер, пазандалик, сартарошлик, масаж, элита пардалар тикиш, қарвин санъати, попуричилик, оқшом либослари тикиш ва бошқа

касб-хунар сирларини ўргатишни йўлга қўйди. Гўзаллик салони ва тикув чеки ишга тушди.

Муассаса ташкил этилгандан хозирги кунгача 18 минг ёш ва хотин-қизга 15 дан ортиқ йўналиш бўйича касб-хунар ўргатилди. Уларнинг аксарияти аллақон мустақил ишлашяпти. Бугунги кунда муассасада 31 нафар хотин-қиз меҳнат қилмоқда. Гўзаллик салони ва тикув чекида “Аёллар дафтари”га киритилган 15 нафар, “Ёшлар дафтари”га киритилган 5 нафар ёш доимий иш билан таъминланган.

– Наргиза Саломова вилоятдаги туман, шаҳар депутатлари орасида ҳам фаоллиги билан алоҳида ажралиб туради, – дейди О‘ZLiDeP Қашқадарё вилоят кенгаши раиси Шўҳрат АСЛАНОВ. – Партияимизнинг барча тадбирларида қатнашиш учун вақт топади. Тиниб-тинчимас, изланувчан депутат сайловчиларнинг ҳам ишончини қозонди. Унинг саъй-ҳаракати билан Гулистон маҳалласига қа-

киритган. 2019 йили эса 8 март – Халқаро хотин-қизлар байрами муносабати билан юртбошимизнинг ташаккурномасига сазовор бўлди. Президент соврини учун ўтказилаётган “Ташаббус – 2019” кўрик-танловининг республика босқичида “Йилнинг энг яхши тадбиркори” номинацияси бўйича ғойибликни кўлга киритиб, олтин медаль ва “Спарк” автомашинаси билан мукофотланган эди.

“Аёллар дафтари”ни юритиш, хотин-қизларнинг муаммо ва мувожаатларини ҳал қилиш, янги иш ўринлари яратиб жараёнида фаол иштирок этган мутасаддилар, тадбиркорлар ва соҳа вакилларини муносиб рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси томонидан эълон қилинган “Энг намунали аёл иш бериувчи” танловида ҳам ғойибликни кўлга киритиб, иккинчи бор Президент совғаси – “Спарк” билан тақдирланди!

– О‘ZLiDePда президентликка номзоди

рашли Нимтўда кишлоғидан ўтувчи дарёнинг ўзани ўзгартирилиб, бетон қоплама қилинди. 50, 77-мактабларнинг аялочи ва жамоатчи ўқувчилари учун депутатлик стипендияси таъсис этди. Фан олимпиадаларида ғойибликни кўлга киритган ўқувчиларни доим рағбатлантириб келади. Сайлов округи худудида истикомат қилаётган камбағал оилаларга боқиб учун товуқлар олиб берди. “Темир дафтар”га кирган талабаларнинг контракт пулларини тўлаб келмоқда. У воҳамиз фаҳрига айланган.

Ҳа, янги ташаббуслар билан чиқаётган меҳнатсевар аёл О‘ZLiDeP “Аёллар қаноти” ўтказган “Ишбилармон аёл” кўрик-танловининг республика босқичида 2-ўринни кўлга

кўрсатилган Шавкат Мирзиёев Қашқадарё ахлини сайловолди дастури билан танштириш мақсадида ташриф буюрганида у киши билан суҳбатлашиб бахтига муюссар бўлганимдан бағоят шодман, – дейди Наргиза Саломова. – Менга бир эмас, иккита машина совға қилганимиз учун мулоқот чоғида миннатдорлик билдирдим. У кишининг сизга ишонман, доимо янгиликлар сари интилинг, айлоҳотларимизнинг фаол иштирокчисига айланган, деган сўзлари менга қанот бағишламоқда. Фаолият турларимизни янада кенгайтириш ва замонавийлаштириш учун кредит олиб, янги бино қураямиз. Ишга тутирсак, 30 нафар хотин-қиз учун янги иш ўрни яратилади. Меҳри-

– Давлатимиз томонидан менга ўша тадбиркорлик қилиб, элда обрў-эътибор қозонган аёлларни янада кўллаб-қувватлаш, улар сафини янада кўпайтириш мақсадида “Бизнесчи аёллар” дастури қабул қилиниб, унинг доирасида 8 триллион сўм маблағ йўналтирилиши, шунингдек, жорий йилда ипотека кредитлари бўйича бериладиган субсидияларнинг 40 фоизи хотин-қизлар учун ажратилаётгани барчамизни беҳад қувонтириб юборди. Ана шунда муҳтож аёлларимизни 12 мингта қўлай уй-жой билан таъминлаш имкониятини берар экан. Бундай қўрсаткичлар мамлакат тарихида ҳувақтгача бўлганини ҳеч эслолмай-миз. Еки олайлик, мазкур дастурда белгиланган кенг қўламли ишлар ижроси учун 15 триллион сўм маблағ йўналтирилган экан. Айтишга осон бу рақамлар, лекин албатта амалга ошишига ишонаман!

Сайфулла ИКРОМОВ,
“XXI asr” мухбири

Реклама ҳуқуқи асосида
тайёрланди.

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

мўтабар онахонларимиз, азиз опа-сингилларимиз, дилбар қизларимизни 8 март – Халқаро хотин-қизлар куни билан табриклар, энг эзгу тилаklarини йўлайди.

Қадрли аёллар!

Барчангиз яқинларингиз ва халқимиз меҳру ардоғида яшанг.

Хонадонингиздан шоду хуррамлик,

қут-барака аримасин!

ТАБРИК

“ДЕНҚОНОВ ОВ КАЛИЙ ЗАВОДИ”

Uzkimyosanoat
UZ-POTASH
АКЦИЈАДОРЛИК ЖАМИАТИ

фарзандлар тарбияси,
оила ва жамият мустаҳкамлиги йўлида
фидойилик кўрсатаётган,
таълим-тарбия, соғлиқни сақлаш,
илм-фан, маданият, санъат, саноат ва
бошиқа қатор соҳаларда самарали меҳнат
қилиб, мамлакатимиз тараққиётига
улкан ҳисса қўшаётган муҳтарам
аёлларимизни
Халқаро хотин-қизлар
байрами билан табриклайди.
Умрингиз узок, ризқу насибангиз зиёда,
толеингиз ҳаммиша
баланд бўлсин!

ТАБРИК

ҚУТЛОВ

Самарқанд вилояти Ургут туманидаги

“Бахт polimer”

қўшма корхонаси жамоаси

мўтабар онахонларимиз, мунис опа-сингилларимиз,
лобар қизларимизни баҳор фаслининг қутлуғ айёми бўлмиш

Халқаро хотин-қизлар байрами билан

самимий муборакбод этади.

Оилангиз, фарзандларингиз ва эл-юртимиз

бахтига ҳаммиша соғ-омон бўлинг,

азиз аёллар!

РЕКЛАМА

ЙўЛЛАР ҲАМ, ДИЛЛАР ҲАМ РАВОН БЎЛМОҚДА

БУ ШУНЧАКИ
ГАП ЭМАС. БУГҮН МАМЛА-
КАТИМИЗДА БЕЛГИЛАН-
ГАН ТАЛАБЛАР АСОСИДА
АВТОМОБИЛЬ ЙўЛЛАРИ,
ИЧКИ ЙўЛЛАР, ПИЁДАЛАР
ЙўЛАКЛАРИ ҚУРИШ,
МАВЖУДЛАРИНИ РЕКОН-
СТРУКЦИЯ ҚИЛИШ ЯНГИ
БОСҚИЧГА КўТАРИЛ-
МОҚДА. РАВОН ЙўЛЛАР
СОНИ ОРТМОҚДА. БУНДА
МОҲИР ЙўЛСОЗЛАРИНИНГ
МЕҲНАТИ НАҚАДАР АҲА-
МИЯТЛИ ЭКАНИ ОРТИҚЧА
ИЗОҲ ТАЛАБ ЭТМАЙДИ,
АЛБАТТА. БИЗ АНА ШУН-
ДАЙ ўз ишининг УСТА-
ЛАРИ ВА УЛАР ҚУРАЁТГАН
ЙўЛЛАР ҲУСУСИДА СўЗ
ЮРИТАМИЗ.

– Утган йили “Обод қишлоқ”
ва “Обод маҳалла” дастурига кўра
Ангрэн шаҳри, Оҳангарон шаҳри
ва тумани ҳамда Олмалиқ шаҳри-
нинг ички хўжалик йўлларида таъ-

мирлаш, реконструкция ишлари
амалга оширилди, – дейди Оҳан-
гарон туман йўллардан фойдала-
ниш унитар корхонаси раҳбари
Шавкат Уринов. – Мисол учун,
Ангрэн шаҳрининг Истиқлол, Та-
раққиёт, Истиқбол маҳалласи ички
йўлларига асфальт ётқизирилиб,
пиёдалар йўлаги барпо қилинди. Йўл
четлари кўкаламзорлаштирилиб,
манзарали дарахт кўчатлари экил-
ди. Янгиҳаёт, Бўстон каби маҳалла
кўчалари ҳам жорий таъмирланди.
Бундай ўзгаришлардан маҳалла-
лар ахли гоёят мамнун.

Шунингдек, инвестиция дасту-
ри асосида Ангрэн шаҳрининг
Бунёдкор кўчасида 5 километр-
дан ошмиқ масофадаги велосипед
ва пиёдалар йўлаги барпо қилин-
ди. Ушбу хавфсиз бетон қопламали
“Саломатлик йўлаги”ни қуришда
моҳир қурувчи, шаҳар кенгаши де-
путати Абдуқодир Бегматов бош-

чилигидаги “Baraka muhandis fayz”
хусусий корхонасининг захматкаш
ишчилари сидқидилдан меҳнат
қилишди. Бу ерда кўёш батарея-
ли ёриткичлар, ўриндиқлар ўрна-
тилиб, йўл четлари кўкаламзор-
лаштирилди.

Соғлом турмуш тарзини яхши-
лаш учун Оҳангарон тумани мар-
казига қарашли Нуробод кўрғо-

нида ҳам 2 700 метр узунликдаги
“Саломатлик йўлаги” барпо этил-
ган. Мазкур инвестиция лойиҳаси-
ни вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги
“Ягона буюртмачи хизмати” инжи-
нинг компанияси буюртмачили-
гида “Био иншооти индустрия” ХК
қурувчилари фойдаланишга топ-
ширди. Жумладан, туман йўллар-
дан фойдаланиш унитар корхона-

си жамоаси томонидан Оҳангарон
шаҳридаги Нўғойкўрғон, Гулистон
каби маҳаллаларнинг ички хўжа-
лик йўллари таъмирланиб, асфальт
ётқизилди, кўчалар ободонлашти-
рилиб, бетон ариқлар ўрнатилди.

Бу биргина Тошкент вилоятида
бўлаётган ўзгаришлар. Нашримиз-
нинг келгуси сонларида бошқа хў-

дудларда ҳам йўлсозликда амалга
оширилаётган қурилиш-бунёдкор-
лик ишлари ҳусусида батафсил сўз
юритмоқни режалаштирганмиз.

Юнусали ОЧИЛДИЕВ,
“XXI asr” муҳбири

Хизматлар лицензияланган.

ЭХТИРОМ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ “АКАДЕМИГИ”

деса арзийдиган Рўзибой Қўлдошев сийратига айрим чизгилар

“КЎНГИЛДАН КЎЧИРМАЛАР” ДЕБ АТАЛМИШ ДАФТАРИМНИ ВАРАҚЛАСАМ, БЕВОСИТА ДИЛДОШИМ, ТАҚДИРДОШИМ РЎЗИБОЙ БИЛАН БОҒЛИК ХОТИРАЛАР БИР ДУНЁ ЭКАН. УЛАРДАН АЙРИМЛАРИНИ ЎҚИЙМАН.

“ШОИРМАН ДЕМАГИН”...

1988 йил... Узоқ танаффус ва ҳаётнинг зил-замбилдек синовлари, укубатларидан толиқиб охири пойтахтга қайтиб келдим. Уша замонлардаям “прописка” бўлмаса, фаррошликка ҳам ишга олишмасди (Тарих хатосини тузатишдек улкан вазифани қарийб 30 йилдан сўнг Президент Шавкат Мирзиёевгина уйдурди). Таниқли шоир, раҳматли Чори Аваз кўмагида бир илож қилиб Қўлдошев рўйхатга қўйишди ва устоз Мирзо Кенжабек етқида Ўзбекистон радиосида ишлайдиган Тойир Юнусов ҳузурига бордик. Жуда дилкаш инсон экан (Оллоҳ раҳматига олсин), бизда штат бўлгунча қишлоқ хўжалиги редакциясида ишлаб турсин, деб маслаҳат берди ва уша даврларда ўзининг салобатли овози билан радиотингловчилар эътиборини қозонган журналист, бош муҳаррир Ортықали Тиловердиев билан боғлиниб, мени роса мактади. Минг бир истихона билан қабулга чиқайсам, қаршимдан Рўзибой чиқиб қолса денг. Қучоқлашиб кўришдик, радиога ишга кирайсаними, зўр-қу, қаерга, деди, ўзи ишлайдиган тахририят номини айтсам, секин чеккага тортиди-да, “Тавозе билан салом бериб жим ўтир, кўп гапирма, шоирмисиз, деб сўрайди аввал. Йўқ дегин, бўлмаса...”

Хуллас, унинг “доно” маслаҳати билан ишга кирсам, буюқдагиларнинг деярли ҳаммаси (Эркин Нёзатов, Мусо Абдуразақ, Очил Тоҳир, Исмат Худобер ва ҳ.) шоирлар экан...

СИНМАГАН ҚАЛБ

“Туркистон” газетасида ишлайман у маҳаллари. Довруғли нашримиз салкам бир миллион нусхада чиқади. Рўзибой Қўлдошев эса радиода энг эшитилми ва “бощоғрик” мавзуларни кўтариш бўйича ҳамкасблари Олим Отахон ва Дилшод Шамс билан беллашгани беллашган. Алалоқибат мурасосоз раҳбарлар маслаҳати билан Рўзибой ва Дилшод телевидениега ўтиб кетди. Ана энди бу ёқда

рамиз, каттаю кичик Рўзибойни ўраб олади, дарду ташвишларини яширмайди. Оддий, соддадил кишилар назарида гўёки пойтахтдан ҳамма ишларни бир пасда ҳал қилиб ташлайдиган каттакан вазири “ташириф буюрган”дек. Йўқ, қайда, олис са-

дийдаси қотиб кетган ва ўзи ҳам бир чақага арзимас эски матоҳдир”, “Уч нарсани айтиш қийин: сени севаман, мени кечир, менга ёрдам бер!”, “Нодон раҳбарга тақлиф айтсанг, унинг хавфли душманига айланасан”... Булар, бир хокисор, қалби-

унинг ҳеч бир ижодкорда учрамайдиган нозик қирралари очила бошлади.

Унинг Ўзбекистонда бормаган жойи, кўрмаган, танимаган одами(асосан оддий кишилар бўларди унинг танишлари, оёғи ердан узилган амалдорлар имкони борича ундан қочиб юрарди) қолмагандир, эҳтимол. Тўғри, телевидениеда ишлаб оёру-эътибор топиш, асосийси, халқ меҳрини қозониш ҳар кимга-да насиб этмайдиган бахт. Шу маънода Рўзибой Қўлдошевнинг омади чоған. У экранда кўринмасдан, кадр орти матини ўқиса ҳам, томошабинлар таниб қолишарди. “Ватанин севмоқ иймондандур!”, “Мавзу”, “Сомон йўли”, “Йўлга чиқдик”, “Халқ билан мулоқот” кўрсатувларини эслайлик!

Бир гал Сурхондарёга ижодий сафарда ҳамроҳ бўлдим. Ёнимизда ҳозир доврўғи дунёга кетган Ўзбекистон халқ шоири, Ёзувчилар уюшмаси раиси, сенатор Сирожиддин Саййид ҳам бор. Жаннатмонанд гўшаларни зиярат қилдик. Тўпори, меҳнатсевар, дилбар одамларини айтмайсиз. Ушандаям бизлар бир четда кузатиб ту-

фардан бир хуржун келадиган кассеталарни тўлдириб қайтган қайсар журналист шашти телекурик маҳали шафқатсизларча синдирилади. Ҳафалаб, оилаб кўринмайди Рўзибой. Охири “Буларга халқнинг дарди керакмас, ёлгон, сохта мақтовлар керак, ким деган одам бўлдим энди, шунча сўёмкаларини ортида қанча чигал тақдирлар ётибди, эҳ”...

“ТОҒЛАРДАН БАЛАНДМАН!”

Одатда бир умр радио ё телевидениеда ишлаган муҳбир-журналистлар (шоир, ёзувчи, драматурглар бундан мустасно албатта) орасида бадиий ижод, публицистик мақола ёки китоб ёзганлари кам. Аҳмад Аъзам, Урол Утаев, Нормурад Норқобиллов, Абдусаид Кўчимов, Дилором Каримова, Муҳаммадҷон Обидов, Ҳафиза Ҳайитметова, Гулжаҳон Мардонова, Хусан Эрматов, Комилжан Шамсиддинов, Шарофиддин Тулаганов ва яна бошқа унлаб тақдирдошларимиз ҳам бу “анъана”ни мардона бузганлардан саналади. Сабаби битта, бунинг учун катта ҳафсала ва маҳорат керак. Бу борада Рўзибой Қўлдошев ҳам устозлари йўлидан боришга жазм эта олди. У кечагина чоп этилган китобини ҳеч иккиланмай, кўркмасдан, баралла ҳайқириб “Тоғлардан баландман!” деб номлашди ҳам гўзал ҳикмат борга ўхшайди.

Китобни варақлайман. Фавқуллода муаллиф ҳаёлига келган ажойиб ташбеҳларни қаранг: “Оғир замонларда кучли одамлар туғиладилар. Кучли шахслар қулай ва яхши замонга асос соладилар”, “Дунё деганлари одам боласининг куч-қувватини сўриб оладиган, қаритиб, адои тамом қиладиган,

дарё ижодкорнинг юрак туғёнлари, аламли армонлари ва яна...

Хулоса ўрнида:

Бугун интернет замони, катта авлод ўз йўлига, ҳаминқадар китобга, адабиётга, муҳтасар айтганда, Ҳаётга меҳри бўлакча. Лекин оптимиздан келмаётган авлод вакиллари орасида бор вужуди, жисму жони билан “ўргимчак тўри” бўлмиш интернетга қўл бўлганлари камми? Бугун газета-журнал ёки китоб ўқимаслиги ёхуд радио эшитиш, телевизор кўрмамаслиги билан мақтанаётган “даҳоча”лар, тўралар кам эмас. Аслида ана шундайларнинг жамиятта фойдасидан кўра зарари кўпроқ. Уйлашимча, бундайларга мен бугун Журналист деган шарафли номга содиқ қолган қадрдон ҳамкасбим Рўзибой Қўлдошевга ўшаган истеъдодли, ҳалол инсонларнинг ҳаёти, бой ижодий ҳаёти ўзига хос мактаб бўлмоғи керак.

Йилларнинг бешақатлигини қарангки, кам эмас, кўп эмас, 43 йил бўпти Рўзибойни таниганимга. Айтишга осон. Мўйлаби эндигина сабза урган бир йилгича меннинг кўз олдимда улғайди, ўсди, унди, камол топди. Оллоҳнинг марҳамати ва ўзининг ҳалол меҳнати, Сўзга содиқлиги, ҳақиқатпарастлиги боис халқнинг суюкли фарзандига айланди. Бугун уни ҳеч иккиланмасдан “телевидение академиги” деса муболаға бўлмас. Негаки, минглаб одамларнинг тақдирлари сочилиб ётган бу улғу даргоҳда ўз ижод мактабларини ярата олган устозлари изидан дадил бораётган Рўзибой Қўлдошев учун телевидение катта ҳаёт мактабидир.

Норқобил ЖАЛИЛ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

ОНАМГА
МАКТУБ

ИЗХОР

ОНАЖОН, ЭСИНГИЗДАМИ, ЁШЛИГИМДА КАСАЛ БЎЛИБ ҚОЛИШНИ, АЙНИҚСА, ШИФОХОНАГА ЁТИШНИ ЖУДАЯМ ЯХШИ КЎРАДИМ. АКСИГА ОЛИБ, ЎЗИМНИ ШУНЧА АВАЙЛАМАСАМ ҲАМ, ҲЕЧ КАСАЛ БЎЛМАСДИМ. ЎТ ЎРАЭТИБ БАРМОҒИМНИ УРОҚ КЕСИБ ОЛСА Ё ЙИҚИЛИБ ТИЗЗАМ ЛАТ ЕСА, АТАЙЛАБ БОЙЛАБ ОЛАДИМ. ЗОРА, СИЗ КЎРИБ, ҚЎРҚИБ КЕТСАНГИЗ-У, МЕНИ ТЕЗДА КАСАЛХОНАГА ОЛИБ БОРСАНГИЗ (КЎП ҚОН ЙЎҚОТСА БЕМОР ЎЛИШИ МУМКИН ДЕГАНДИГИЗ-КУ). ҲАММА МЕНГА ГИРДИКАПАЛАК БЎЛСА, ТАНСИҚ ТАОМЛАР ОБОРСА...

Лекин негадир сиз бу “ярадор”лигимга бепарво бўлганча ўз ишларингиз билан андармон эдингиз. Эътиборингизни янада жалб қилмоқ учун энди қўлимни янаям каттароқ боғлаб, камига бўйнимга осиб олардим. Барибир бефойда эди. Кейин йиллашга тушардим, сиз келган чоғда кўз ёшларим тўхтаб қолмаслиги, азобларим тугамаганини исботлаш учун кўзларимга тулқуларимдан қуюқ қилиб суртиб қўярдим. Улар қуриб адо бўлардиёки, сиз келмасдингиз ёнимга. Яна йиллаш кераклигим эсимдан чиқиб кетар ё зерикиб тўхтардим “машқин”ни.

Шамоллаб қолиш учун бекитишча музейдек сувларни ичардим, қишда тарновда қотиб қолган сумалакларни касирлатиб ердим, қани эди оғриси бу томоқ ўлгур?! Тизза-бел бўйи келадиган қур-

ширдим. Сиз мийғингизда қулиб турардингиз. Бундан бахтиёрлигимни билсангиз эди, чунки сиз ўта жиддий эдингиз-да доим.

Қорним тўйғач, “бемор”-лигим эсимга тушиб кетиб, мажбуран йўталган бўлдим-у, қайтадан кўрпага ўралиб олдим. Сиз эса бамайлихотир чиқиб кетдингиз. Яна ўксирдим, нега менга эътибор беришмайди, ахир мен касалман-ку?

Шу пайт кўчада қий-чув эшитилди. Қўшни болалар сирпанчиқ учгани кетишяпти. Апил-тапил кийиндим-у, отилдим...

Кун ботганда кириб келдим, қўлларим музлаб кетгани боис гўшдек қип-қизил рангга кирган. Оёқларим ундан баттар, ерниям сезмайди ҳатто. Кириб жойимга ётдим, исиндим, қайтадан оҳ-воҳладим, йўталдим... Сиз энди ёғ ҳам суртмадингиз, ўраб ҳам

барча-барчаси, оиламиздаги силлиқ ва равон осуда муҳит, дадажонимнинг ишга хотиржам бориб-келишлари, ҳамма-ҳаммаси сизнинг ғамхўрлигингиз, меҳрибонлигингиз, жонқуярлигингиз маҳсули экан. Бу ғамхўрлик, меҳр улашлар менга ўхшаган яна 7 нафар ўғил-қизингизга тенг бўлингани-чи?

Донишмандларнинг сўзларини кўп айтиб берадингиз. Шу боисданми, ҳикматларни ўқиниши яхши кўраман. Ва сўнгги пайтлар яна бир нарсага амин бўляпманки, энг буюқ донишманд аслида сиз экансиз. Чунки сизнинг дорил-фунунингизда ўргатилган сабоқларга, аввало, ўзингиз қатъий амал қилиб, бу борада бизларга намуна бўлар эдингиз. “Ёмон бўлади”ларингизнинг ҳаммасини улғайғач, муқаддас “Қуръони Карим”да ўқидим, муборак ҳадиси шарифларда танидим.

Онажон, ишингиз

ҳеч тугамас эди, қачон ётиб, қачон турганингизни кўрмасдик, бизга ўргатганингиз бунча нодир китобларни қачон, қайси вақтингизда ўқишга улгурганингиз бўйи? Ёнимизга ўтириб бафуржа сўхбатлашганингизиям, ростки, эслолмайман, аммо шунча тарбияни берунча қандай улурган экансиз?

Ўйласам, ўйларим адоғига етмайди. Ўйлаганим, жавоб излаганим сари бошим оғирлашиб, ёстиққа ташлайман ўзимни. Ҳаётим узаверадди, мен таҳлил қилавераман. Уримдан тургим келмайди, энг тансиқ таом ҳам очмайди иштахамни. Ўта бежолман, бемадорман.

Ва бугун англапманки, мен энди чинакам беморман. Бу беморлик – сизни англаш ва соғиниш беморлиги! Менга энди ростидам “шифохона” – сизнинг бағрингиз, тафтингиз керак, онажон, эътиборсиздек кўринган меҳр-эътиборингиз керак менга.

Ҳа-я, “шифохона”нгизга борсам, дастлаб бир сўзни айтмоқчиман, бунга кўп журват этсам-да, ҳали бирор марта айтилганим йўқ, ёш-лигимда қўрққанимдек қўрқдим уни айтишга. Журъатим етганида эса сизни қўрқитиб қўйишдан қўрқиб айтмадим. Энди борсам, албатта айтман! Йўқ-йўқ, юзма-юз бўлганингизда яна истихона қилишим аниқ. Шу боис... ҳозирок, мактубим сўнгиде айтқолай: “Онажон, мен сизни жудаям яхши кўраман! Сиз дунёдаги энг яхши онасиз ва менинг энг қийматли бойлигимсиз. Байрамингиз муборак бўлсин, азиз волидам, қилбагоҳим!

Чексиз соғинч ва муҳаббат ила қизингиз Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА

ЭЪЛОН

Яккасарой туман халқ таълими бўлими тасарруфидаги 144-умумий ўрта таълим мактаби томонидан 2008 йил **Хўжакулов Муҳаммад Алиаскарович** номига берилган шаходатнома йўқолгани **МАЪЛУМ ҚИЛИНАДИ.**

Чилонзор туманидаги 126-умумий ўрта таълим мактаби томонидан **Каримова Наргиза Кўшакбоевнага** 2005 йил 22 июнда берилган **UN№ 1537277** рақамли 11-синфни битирганлик тўғрисидаги шаходатнома йўқолгани **МАЪЛУМ ҚИЛИНАДИ.**

MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI

Бош муҳаррир
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Тахрир ҳайъати:
Ақтам ХАЙТОВ
Дилшод ШОУМАРОВ
Шухрат БАҒОЕВ
Мавлуда ХУЖАЕВА

Сирождин САЙИДИ
Аҳмад ШОДМОНОВ
Виктор ПАК
Насимжон АЛИМОВ

Сардор МУСТАҒОЕВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)

Тахририят манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73А-уй.

Электрон почта:
xxi_asr@mail.ru
xxi_asr@mail.ru

Телефонлар:
қабулхона –
71 215-63-80
(тел./факс).

Обуна ва реклама бўлими –
71 255-68-50.

“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигинда 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарк” наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри Буюқ Турон кўчаси 41-уй.
Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табақ.
Буюртма рақами: Г – 351 Адади: 5050
Баҳоиси келишилган нархда.
Тошпирилди – 19:30

Тахририятга келган қўлхатлар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

© “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда дизайнерлар

Элёржон Нёзатов,
Маъруфжон Раҳмонов
саҳифалади.

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406
123456

Навбатчи муҳаррир:
Озод РАЖАБОВ